

Odstrčený

POHORSKÝ OBRAZ.

NAPSAL K. V. RAIS.

"Kočka, kočka ji sežere!" drob-
ná cháska křičela do výminku.

"Jen se opovaž — jen se opo-
važ!" hrozil tam na kočku Mari-
ján, a mánučka usudnuvši, klidně
hleděla na kamín.

V tom frfr! hrdlička bez bázně
snesla se na zem a začala zobat;
ale hned toho nechala a tapala sed-
ničku. Sama přicupala až ke koč-
ce a klof! klof! jí do hřbetu, klof!
klof! do krku i do hlavy — a
mánučka držela, jen se křčila. —

Když o tom děti navečer vypra-
vovaly, výminkářka, dobrácky se
usmívajíc, pravila: "I už je taky
dětinský! Mám tam na půdě tu
starou klec po homolkách, musím
mu ji půjčit."

"Teď pro zvířata na vejmenku
zapomené nám na krávy."
"I mlč, Tonka, ten nezapomene,
jen se neboj!" —

V zimě, když Mariján prádal,
pouštěl hrdlu z klece a seděl za ko-
lovratem pozoroval, co s kočkou
vyvádějí.

Chechtalka klofala, mánučka se-
kala pračkou, ale tuze loundavě, než
s nadála, seděla jí hrdla na hřbetě
a kličtala se i cukovala. Když
jim Mariján hodil trochu vařených
krup nebo v neděli jahelníku, jed-
ly spolu a třebaže se pokočkovaly,
rozházely se v dobrém.

Ze statku chodili se na ně dívat
a dost se jim nasmláli.

Ale jednou z jara v Marijánově
nepřítomnosti dostal se Honda do
výminku a vynesl hrdlu. Ještě s
dvěma kamarády uvázal jí na no-
hu šůru a pouštějíc ji, sotvaže
vzlétla, strhlovali ji zpět.

V tom přibíhal Mariján. Na
hlavě měl vysokou čepici, z mla-
děho, temně zeleného síti urobe-
nou; upletl jí pro Hondu a radost-
ně s ní jechal domů. Teď spatřiv
takové divadlo, zlostně zavyl; až
do živnosti ten hlas pronikl.

Kluci dostali, až jim čepice sle-
těly, Hondova také; ale neunikají-
ce, skřechotání utkali za stodolu.

Za to Tonka vyletěla mezi dvěma
a bubovala: "Potřebujš nám děti
otloukat, nevidíš pro hrdličku,
máš jí beztoho radš nežli nás vše-
cky!"

Mariján tiskna ustrašeného ptá-
ka k prsou, dobře to slyšel, ale ho-
nem zaběhl do sedničky; sířivou
čepici roztrhal tam na drobné kou-
sky.

Večer se ho panimáma ptala:
"Tak co hrdlička, nekulhá?"
"I kulhá — div jí nohu nevy-
trhli!" zamračen bublal.

"Však jsem se tě u nás zastala,
a Honda málem že od táty nedo-
stal ještě jednou — ale v takovém-
hle pádu je Tonka na jejích stra-
ně. No, musíš si lepší zavírat!"

Mariján přisvědčoval a z očí mu
svítily díky.

Od té doby měla však zvířátka
pokoj.

Mariján ležel v posteli, tonul v
polosnu. V levé půli hlavy cítil u-
stavičný jednotvárný šum; vzpo-
mínka za vzpomínkou, obraz za o-
brazem prolétaly před zavřenýma
očima. Hned viděl tatínka, hned
zas maminku a ty dvě sestry, dlou-
hou hubenou Kačku s rukama na
prsou sepjatýma i malou, skřech-
nou Manču, jak smutně hleděla do
sině tváře spící matky. Kmitl se
mu hospodář, jak řekl: "No tak!"
a živě šel do síně, i Tóna, jak
věra skaredá šla po zápisí. A me-
zi tím to pořád šumělo, jako když
vitr hraje na suchých klasech. Na-
jednou se do toho šumu vryl ostrý
vzrout dveří u síně.

Mariján povznesl hlavu a ote-
vřel oči; Málka právě veházela.

"Vida, tatínek povídá, že jsi
noc na lonce prospal, a ty jsi za-
tím ospalý; tuhle ti nesu snídaní."
Povídala to vlídně, ale bez vřelo-
sti.

Málka byla velká jako matka,
statná a kalatá; kaštanové vlasy
měla hladce přičesnuty kolem ši-
rokého čela za uši, a vyzdu jí vi-
sely dva silné rulfky. Tváře mě-
la jako bočlánky, pěkná růžová
fista, měkkou bradu s hezkým dől-
kem a velkou, modré oči čistého hle-
do, plného vábivosti. Na sobě mě-
la vládnou sukni se životem, zá-
stěru, a na nohou, o půl lýtěk ho-
lých, kožené střevíce; na prstě
pravé buclaté ruky třepril se jí
sříbrný prstýnek bez kaménku,
ale s vyrytými písmeny.

Mariján odkopnul svrechnici,
sedl na pelest.

"I milá holka, to jsem měl noe,"
povzděchl a z pod vteček podíval
se na dívku.

"A na babičku jsi se ještě po-
dívat nepřišel — to z Želejova a
z Oujezda tu budou jistě jako na
koní."

"Mážu!" tázal se, a po vrás-
kách rozlil se mu báživý úsměv.

"Bodejž bys nemohl, leží v ko-
moře na prkně už ustrojená; dali
jí všecko, jak si to poručila a jak
to měla v truhle uchystáno. Nej-
lepší černé šaty má do hrobu a
všecko ostatní, jak chtěla."

"Tak se půjdu podívat," řekl
srdečně, a postaviv se, trochu se
zamotal.

"Ale ať ti to nevystydne."
Mariján jda již sedničkou, roz-
táhl ústa jako ke smích, ale ne-
zasmál se.

"I ani choutky nemám — a tak
mě ten hřbet nějak bolí. A po-
slouchej, Málko," již u dveří o-
brátil se k dívce a chytil jí za ru-
ku, "byla's u toho, když umře-
la?"

"Nebyla, žádný tam nebyl; já
už v komoře spala, a naši jenom o-
dešli zamýkat, ale když přišli zá-
tky, zrovna dokonávala — obnesli
jí hromničkou a už jen několikrát
vzděchla."

Mariján drže za kliku, stál se-
hnout a hleděl do země.

Kukrrrúú — kukrrrúú — ku-
krrrúú — chran — Málce se klo-
ně ozývala se hrdlička.

"Tak pojďme!" pobídla dívka.

Přesedše dvůr, smlí a hrbolatu
"kuchyní", vedle dveří do sklepa
věšli do nízké komory, osvětlené
jenom polovičním oknem, silně za-
kaleným, trochu pootvěřeným. Po-
tmavých trámových stěnách viselo
tam plno šatstva všeho druhu, pod-
nůž stály malované truhly, stará
jedna jarmara, rozáhužená postel;
a před ní na dlouhém, širokém
pekně, bílým prostěradlem přiky-
ta ležela mrtvá výminkářka. Ma-
riján jda za Málkou ohnut zůstal
ve věřejích. Oči plaše přeletěly
tmavou komoru a urkly na pro-
stěradle, na němž celá postava
mrtvé byla patrna.

Málka již byla u ní a odhrnula
poprsí.

"Tak pojď dál — či se bojíš!"

Přišoural se tichými kroky a
skloniv se ještě více, patřil na ne-
hybnou tvář.

"Že je jako když spí?" polo-
hlase málce pravila dívka a smut-
ným, útrpným pohledem hleděla k
sivé hlavě.

Mariján neodpověděl; hlava se
mu rozklepala a slzy počaly padat
na podušku. Utřev oči, znova u-
pjal se hledět na matku.

"Takovou má maličku hlavu —
a taková je stará —" zachrechlal.

"I to se ti jen zdá, je zrovna
jako když spí."

Marijánovi napadlo, že mami-
ku dávno a dávno spát neviděl, a
jindy vždycky měla šátek.

"Má tak malinko vlasů," zajek-
tal a spustil škytavý pláč.

Málka přisvědčila a také si zá-
stěrou utírala oči.

Mariján přešel matce po tváři;
na ruce počítal podivný, ovhlý
chlád. Pohládl i drobné, zabnu-
té, na prsou křížem složené ruce a
řidké vlasy, uprostřed se stezič-
kou; udělal jí kříž na čele, na ú-
stech i na prsou, a jak si šeptal
Otčenáš, brada se mu klepala jako
za zimavého věchru. Upřeně zíral
mrtvole na oči a čekal, že začnou
se zvolna otvírat; ale neotevřely
se, jen uzounká mezera, již vy-
hlédla běl oka, stále stejně k ně-
mu zela, iakoby to oko chtělo, ale
nemohlo.

Mariján měl v té chvíli pevně
přisvědčení, že je matka tou šter-
binou pod víčkem vidí, a čekal je-
ště, že pohne ústy. Ale ta byla
pevně sevřena, malinká, skoro bez
retě.

V tom mu to zas všecko bylo tu-
ze divno: viděl, že je to mami-
nka, a přece mu zas připadalo, že
to není ona, ona že je ve své se-
dničce a že sem každou chvíli mě-
je vstoupit.

Dípat na prahu vružil jej z
něčím; mezi dvěma objevila se
Tóna.
"Tak již vidíš, chudáčka, tak
zřetla usnula, že bysme byli má-

lem zmeskali," stýskala přítlune-
ným hlasem a rohem zástěry vytí-
rala si koutky očí.

Mariján sykavě upěl.
"Kde pak bych si byla pomysli-
la, že tak najednou shasne; taky
bych byla pro tebe honem posla-
la."

Mariján povznesl hlavu a zadí-
val se jí do očí. Byly červené, u-
plakavé. Chvilku na sebe hleděl,
i jakoby si chtěli viděti až do
srdeí.

No vida, myslil si Mariján; by-
la by pro mne poslala; tak přece
jen není tak zlá a vidí to, že jsme
bratr a sestra."

"Neptala se po mně?" těžce vy-
plynulo mu ze rtů.

Tóna zavrtěla hlavou.
"Prosím tě, jistě dva dni už o
světě pořádně nevěděla, všecko se
jí mášlo."

"Takovou má maličku hlavu a
je taková stará — ne jako naše
maminka, ruka babička —" usmí-
vaje se, šeptal.

Hospodyně slyše přisvědčovala.
"Tak zas půjdu," pravil smut-
ně a Málka mrtvolu úplně opět za-
kryla.

Doklasav na výminku, opět ule-
hnul.

Zamknuv oči, mrtvolu opět vi-
děl a stále tanulo mu na mysl, ja-
kou má maličku hlavu a jak je
stará. Byla to maminka a přece
to nebyla ta, jež malá, čiperná bě-
hávala po stavení a nosila mu na
výminku jíst. Ta živá byla vždy
jako vlna, pořád se smávala a
švitořila; té mrtvé bylo troši-
ček a tak tam ležela jako zkame-
nělá. Ruku máje na svrechnici, na
dlani pořád počítoval ten divný,
vlhký chlad mrtvých tváří a ru-
kou, jež byly jako z vosku a ne z
opravdových kostí a masa.

K nebožtíkoví tatínkovi také
přišel, také ho pokřičoval a pomo-
díl se u něho, ale tak podivno mu
to všecko nebylo.

Mariján rozpomínaje se na ote-
ví na matku počal si plně uvědomo-
vat, co byli ten tatínek a mami-
nka. Nikdy před tím tak plně ne-
chápál, jak to všecko vlastně by-
lo; tady byl tatínek a maminka,
měli tři holky a jeho, to byly tři
sestry, on byl bratr; jedna je v
Želejově, druhá v Oujezdě, třetí
tady — on je také tady.

Vzpomínal, jak se ty holky vřá-
valy, jak s dětmi přicházely domů,
a počal počítovat, že v tom zaslém
čase stál tady pořád nějakou stra-
nou ...

Bloudě asi hodinu v tom vzpo-
mínkovém polosnu, probuzen byl
přehodem sestry Litochlebky.

"Co pak ty ležíš?" ptala se
veházějíc.

Usmáv se neodpověděl, ale posu-
díl se na pelest.

Kačka byla vytáhla, hnědá,
drobná, vřásčité tváře, popelavých
vlasů a přísných očí. Měla již sta-
rý černý salup, zvonovité sukne,
černou navrehu, bílé puňčochy a
černé sametové střevíce.

"Tak už nám maminka odešla,"
pravila tím svým hlubokým, te-
mným hlasem a sedla na židli.

Mariján stále mlčel, ale hlavou
šuměla mu věta; Tak už nám ma-
minka odešla.

"Hídal's celou noe, vid' — pta-
la jsem se hned, jestli tě k mami-
nce zavolali. Taky tě tam zrovna
věra nemuseli posílat, dost jsi se
jaktěživ tady napláhočil. Ale to-
mu člověk rozumí, byla by ti tře-
ba ještě něco dala, já vím, že mě-
la svého plátina a ledaco ještě, jsi
beztoho jako zebraček, a kdyby byla
maminka nepamatovala, kdo pak
ví, jak by to bylo s tebou býva-
lo." Mluvila zvolna a po každé
větě se odmlčela.

Mariján s počátku kale nepo-
slouchal, ale ke konci sestřiny řeči
se usmál a pozdvihnuv hlavu pra-
vil: "Kolikrát za den sem přicu-
pala."

Litochlebka oči upírají do okén-
ka, zakývala.

"Musela — z naší Tonky se u-
dělal takový divný mrzout — ja-
koby za to někdo moh', že Mór ne-
měl tolik, jak by si teď přála. Sa-
ma si ho vybrala — a za to nikdo
nemůže, že mají čtyry děti. Už je
od ní celý ukičený. Jakoby jinde
taky nebylo starostí! Taky jsem o-
bě dcery jen tak lehce neodbyla, a
nevěsta přinesla až hrůza málo.
Mohla bych taky naříkat, mladý už
mají tuhle třetí dítě ve stavení —
ale jaká pomoce."

Mariján ovhlýma očima na ni
hleděl, rozpačitě se usmíval.

"A co pak Manča, ta má tepr-
ve živobytí, na to ať se Tóna po-
dívá. Ještě že si to naše Manča

tak nebere, byla odjakživa tako-
vá."

Mariján se polohlasně zasmál a
zakýval.

"No, ráda se podívám, jestli
přece Tóna řekne: Tak, holky,
jsme sestry, tuhle se po mamince
o všecko rozdělíme. Ty jsi bratr,
jen tak stranou té taky nemůže
nechat. Co pak to tu máš za ka-
fe?"

"To mi Málka přinesla snídaní
— chodí místo naší maminky."

Kačka chladně pohodila hlavou.
"Taky ji nepotřebujou tak stro-
jit — nevidím, že je živnosti,
vždyť lidé vědí, že jsou na to čty-
ry a kapitálu že ještě mnoho ne-
bude. Naše holky se dobře vďaly,
ale na všelijaké trety jsem peníze
nevycházovala."

"Pau, tuhle šla k muzice a při-
šla se mi taky ukázat!" vypravo-
val Mariján.

"I mluví s ní ten Pejchů — ale
aby se nezmlýli, u Pejchů je tře-
ba peněz a starý se starou nejsou
blázní."

"No, Málka je hodná — to je
pravda."

Kačka opět chladně zakývala a
hleděla do okna.

"Nono, já jsem se ti tu usadila a
mám co bžet, aby se táta zas vy-
pravil s Móreim vyjednávat funus.
Je to naše mninka a zasloužila si
to. Chudás starý, už je tam taky
— no, teď to přijde na nás, už ná-
me oba léta," utírala si oči. Při-
stoupivši až k posteli, podávala
Marijánovi ruku.

Usmál se a zvlhlé oči upřeně se
jí zadívaly do tváře. Plaše pohlé-
dla oknem.

"S Pánembohem — s Pánem-
bohem!" a třásl jí rukou.

"Máme oba ty ruce jako z ka-
mena. A přijď se k nám taky po-
dívat — přijď — přijď jednou za
rok před posvěcením s těmi ko-
láči. Jsi už taky dost starý a na-
děl jsi se dost, nevidím, když
odběhneš — co pak nemáš vejme-
nek?"

Mariján se stále jen rozpačitě
usmíval.

"Jen přijď — vždyť my tě neo-
pustíme. Tak s Pánembohem!"

Kačka byla již hodnou chvíli
z baráčku a Mariján pořád slyšel
ten jednotvárný, studený hlas, ja-
ko když řezá pilou.

Položil hlavu, zase přivřel oči.
"Ta je už stará," — myslil si,
"tváře má těmi malými vráskami
jako rozsedaná. A jak si taky na-
říká — chudás. No, přišla taky o
maminku; měla je všechny tuze
ráda. A jak ke mně přišla — a za-
la! I co pak naše holky tme mýva-
ly rády —"

Hrnce zarahotil, a kočka vy-
přívši se z police loundavě přešla
sedničku; vyskočivši na stůl, po-
dívala se na hrnek s kávou a lehla
si do okna. Trvalo to chvíli, než
se pohodlně uvelebila, potom líně,
ospale mrkajíc pohlížela na dvůr.

Ale dlouho si nehověla, za ně-
jakou chvíli viděla oujezdeckou
Manču vycházeti ze živnosti k vý-
minku. Honem uskočila a uhá-
něla do police.

Manča skloněna, v půli jako zlo-
mena, přišla až k Marijánově po-
steli a podávala mu ruku, pravi-
la trnslavě: "Chudase!"

Usudnuvši, chvíli upřeně u-
přimně pohlížela na bratra.

"Tak už tady jsi sám," začala
litosně a šátečkem utírala si oči.

Mariján opět sedl zdržoval pláč
— ale marně, hlava se mu rozho-
pala a rozkýtyl se hlasitě. Man-
ča dojata zaplakala také.

"No mlč, mlč," šeptala a do-
sedši k posteli, pohlížela mu hla-
vu.

"Ani jsi u maminky nebyl, vid'
— no, ona by tě už nebyla pozna-
la," hovořila slabým, sténavým
hlasem.

Mariján přestal plakati a zahle-
děl se na ni.

"Už prý žádného neznala —
no, měla lehkou smrt. Škoda je
jí, byla velká dobračka a všechny
nás měla ráda, jeden jí všecko
mohl povědět, se všim si postý-
skat."

Chvilí mlčeli a hleděli k zemi.
"A přijď k nám taky někdy,
kdyby se ti zastesklo, vždyť jsi
bratr. — I jsi, milý hochu, je to
dřeví všude — u nás je to taky
bída. Táta je pořád nějaký ma-
roda, jen tak se tím životem pro-
věče a Váša se nám pořád ženit
nechce — a už mu je třicet."

Mariján přisvědčoval.
(Pokračování.)

STÁVÁ NADĚJE
pro nejvíce nemocného v časném užívání
DRA. PETRA
HOBOKO
Žádný případ nebyl tak zlý, žádná nemoc tak beznadějná, aby tento starý, dobrou vyzkoušený prostředek — poctivě připravený z čistých, zdravých poskynutých kořenek a bylin — nebyl účinný. Revmatism, nemoci jater a ledvin, nezdravost, zácpa a mnoho jiných neduhů domává rychlé úlevy jeho užíváním. Není lékem lékařským. Pouze zvláštní jednatel ho prodávaj. Piťo na
DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,
2501-17 Washington Blvd. CHICAGO, ILL.
(V Kanadě se dodává bez cla.)

21 centů **DOBŘÁ KÁVA** **centů 21**
libra libra
Tato káva, již od 10. října prodáváme za 21 centů, nalezla všude hojně oblibu pro dobrou jakost a výtečnou chuť. Lepší druhy kávy prodáváme po 24 a 26 centech libru. Vzorky naší kávy zašleme zdarma na požádání. Objednávky vyplňujeme od 25 liber výše a proti zaplacení předem pouze, se zárukou, když zboží neuspokojí, můžete je vrátit a obratem pošty obdržíte vaše peníze zpět. Čaj, koření i jiné kuchyňské potřeby za ceny mírné. Píšte si o ceny. Za solidní obsluhu a naprostou poctivost vám ručíme. Zvláště krajanům v Nebrasee a okolních státech jest nemalou výhodou objednat od nás, neboť dovozní jest nepatrné a dodávka poměrně rychlá. Pamatujte, že čím jest objednávka větší, tím dovozní přijde laciněji.
OMAHA COFFEE MILL
FRANK ŽALOUDEK, majitel
1904 South 13th Street, OMAHA, NEB.
V tom samém obchodě od roku 1905.

Union State Bank
ČESKÁ BANKA OMAHA, NEB.
Roh 16. a Dodge ul., Proti poště, Základní kapitál \$300,000.00.
Vklady jsou zaručeny bankovním státním fondem, pro ten účel založeným.
Čestí úředníci ochotně a rádi obslouží české své krajanů a učili jim finanční rady.
F. C. HORAČEK, předseda L. M. MIELENZ, kasír
JAK. HORAČEK, místopředseda EMIL KAVALC, výp. kasír.

Bliss & Wellman
kommissionáři dobytkem
Exchange Building, Stock Yards Station, SOUTH SIDE OMAHA, NEBRASKA.
Jme již v tomto obchodu 20 roků. Naše vlastní zkušenost a znalost ve spojení se silami, které pro nás pracují, — mají též dlouholetou zkušenost. A proto můžete s důvěrou se na nás spolehnouti, nám věřiti. Učinili jsme 6 milionů dolarů obrátu obchodního v této době, což do-
svědčuje, že zasloužíte naši důvěru a že jsme jim získali ty nejvyšší ceny za jakost dobytka, jež trh poskytoval.

České osady v slunné Louisianě!
Ochete věděti, jak rostou a hmotně i hospodářsky pokračují?
Pakli ano, dopište si o podrobný a věrně ilustrovaný český spisek pod adresou:
Southern Colonization Company
P. O. BOX 741, ALEXANDRIA, LA.

Šikmý cypřišový cribbing - 4, 5 nebo 6 palců
My si upravujeme vlastní náš cypřišový cribbing takovým způsobem, že, když jest hotov, je téměř plný palec tloušťky. Na prvním místě, tuto 6", čís. 1, cypřišová feneovka jest přes jeden palec tloušťky. My z ní ubíráme jen tolik na jedné straně, aby se získal hladký povrch a aby ještě zůstalo prkno samo tlustým. Neutíháme, jež by se vyrovnalo cypřiš na cribbing. Je to jedno z nejtrvanlivějších a nejpevnějších a při tom nejlepších prken ku přibíjení, ježto se neroztřípí.
Necht' jistě s námi počítáte na materiál pro cornerib, pakli jste v trhu pro něco tohoto druhu. Rozumějte, že my udáváme cenu s dodávkou na nejbližší vaši stanic.
C. HAFER LUMBER COMPANY, Council Bluffs, Iowa

Nejllepším místem k nskupování stavebního dříví, jest
Česká dřevařská ohrada.
Chicago Lumber Co.,
na 14. a Maroy ul., Omaha, Neb.
Čestí prodávací Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

P. DVOŘÁK, prodáváč vepřů — **JOE FLOOD,** prodáváč dobytka.
Tel.: So. 3750. Tel.: So. 1972.
AL. POWELL, prodáváč ovci.
Dvořák Commission Co.
Telefonujte neb píšete nám a obdržíte bezodkladnou odpověď.
Telefon: So. 607 — Room 217 Exchange Bldg. — So. Omaha.